

A Kamaraszínházban átadták az idei Kölcsey-díjakat

–A teljes értékű aradi magyar társadalom megnyilvánulása–

Amint azt előzetesen hírül adtuk, vasárnap, a Magyar Kultúra Napján, az Aradi Kamaraszínházban szervezte meg a Kölcsey Egyesület azt a hagyományos, nagyszabású ünnepséget, ahol a nemzeti kultúránkban az elmúlt évben vagy időszakban kiemelkedőt alkotott személyeket Kölcsey-díjjal ez tüntetnek ki.

A nemzeti imánk felcsendülését követően, a nagytermet megtöltő közönséget Fekete Károly, az Egyesület alelnöke, műsorvezető köszöntötte, aki az olaszországi autóbusz-balesetben elhunyt magyar fiatalok tiszteletére egyperces néma felállásra kérte a résztvevőket.

Ezt követően Józsa Tamás elszavalta Kölcsey Ferenc Huszt című költeményét.

A továbbiakban Fekete Károly tekintett vissza nemzeti imánk megszületésének a történetére: 1823. január 24-én fejezte be Kölcsey Ferenc a halhatatlan költeményt,

amely Erkel Ferenc zenéjével a népakarat jóvoltából nemzeti imánkká vált. Ezt 1989 után törvény is nemzeti himnuszként szentesíti. 2003 óta – az RMDSZ és magánszemélyek támogatásával – ezen a napon osztja ki a Kölcsey Egyesület díjait azoknak az aradiaknak és nem aradiaknak, akik sokat tettek magyar nemzeti közösségünk kultúrájáért, haladásáért, megmaradásáért.

A díjazottak kiválasztása két kritérium alapján történik:

–ne legyenek az Egyesület vezetőségi tagjai,

–illetve aktív politikusok, noha politikai eszközök nélkül nem lehet biztosítani a megmaradásunkat.

A jelen rendezvény nem jöhetett volna létre az aradi önkormányzat és az ott dolgozó képviselőink, továbbá azoknak a képzőművészeknek a támogatása nélkül, akik a díjátadáshoz szükséges műalkotásokat ingyen biztosítják. Az idei ajándékokat Csernyánszky Judit, Steinhübel Zoltán és Simó Margit ajánlotta fel.

Fekete Károly kitért az idén várható évfordulókra is, amelyek a figyelmet a magyar kultúrára irányítják: március 2-án lesz Arany János születésének a 200. évfordulója; februárban lesz 150 éve annak, hogy Ferenc József gróf Andrássy Gyulát kinevezte miniszterelnökké, majd júliusban magyar királlyá koronázták; ugyancsak júliusban a magyar országgyűlés szentesítette a kiegyezést, amelynek az 50 éve a magyar szellemi és anyagi fejlődésben határtalan eredményeket hozott. Tulajdonképpen manapság is ontja a jótékony hatásait.

Ugyancsak idén ünnepeljük a reformáció 500. évfordulóját, ami óriási jelentőségű mind nemzeti, mind pedig valláskultúránk számára. Április végén az Egyesület az Arad Megyei Múzeummal közösen egy olyan kiállítást szervez, ahol nemzeti relikviáinknak 100 darabját lehet majd megtekinteni.

Végszavában tolmácsolta Bognár Levente aradi alpolgármesternek az üdvözlét, aki gyengélkedése miatt nem lehetett jelen a rendezvényen. *„E napon jobban odafigyelünk kultúránkra, identitásunkra és hagyományainkra”*

A továbbiakban Jankó András, az Egyesület elnökét kérte szólásra, aki beszédében méltatta a mindenkori Kölcsey-díjjal kitüntetett személyeknek a magyar kultúráért kifejtett munkáját. A sajtóban rendszeresen méltatták a kitüntetettek munkáját, ezért a kitüntetés egyben köztiszteletet is jelent. Annak a reményének adott hangot, hogy minden eddigi kitüntetett büszke a Kölcsey-díjára. Miután köszönetet mondott mindazoknak, akik részt vettek az ünnepség megszervezésében, kiemelte Ábrahám Zoltán érem- és szobrászművész nevét, aki évek óta készíti a Kölcsey-díj érméit és dobozait. Mivel elfogytak az érmék, elkészített egy szilikonmásolatot, amivel jövőre új érméket lehet önteni. Erre azért volt szükség, mert az érmekészítő, Dinyés László elhunyt, akivel a kapcsolatot aradi barátja, Csiszter Kálmán tartotta, ő fizette ki az eddig készült valamennyi érmét, amiért ugyancsak köszönet jár neki. Jankó beszédét Kodály Zoltántól vett idézettel zárta.

A továbbiakban a műsorvezető az aradi Vox Angelicus vonósnégyesnek a Kászoni Annamária énekével gazdagított műsorát emelte ki, ami a díjátadás közben, illetve utána következett.

A jelenlévők köszöntésére kérte fel Faragó Péter RMDSZ-megyei elnököt, parlamenti képviselőt, aki üdvözlőszavait követően a Magyar Kultúra Napjának a világszerte történő megünnepléséről beszélt. *„E napon jobban odafigyelünk kultúránkra, identitásunkra és hagyományainkra. Nekünk, aradi és Arad megyei magyaroknak nagy előnyünk, hogy évente e napon együtt vagyunk, együtt ünnepelünk olyan személyiségeket, akik az elmúlt években vagy évtizedekben a megyeközpontban, illetve a megyében nemzeti kultúránkban letették a névjegyüket. A tény, hogy vannak olyan személyiségeink, akik a kultúránkban, a hagyományaink ápolásában, a megtartásában maradandót alkotnak, azt támasztja alá: noha egyre kevesebben vagyunk, de vannak céljaink, van közös jövőnk, amiért a közösségünk tagjai megpróbálnak a legtöbbet tenni. Gratulálok a kitüntetetteknek, illetve magam és az érdekvédelmi szervezet nevében köszönetet mondok a Kölcsey Egyesület vezetőségének a mai szép ünnepségért, de az egész évben folyamatosan szervezett programokért is, ahol az aradi és a*

megyei magyarság összegyűlhet, együtt ünnepelhet, közösen tervezhet.” Miután köszönetet mondott, illetve gratulált a szervezőknek és a kitüntetetteknek egyaránt, mindenkinek jó egészséget kívánt a maga és az érdekvédelmi szervezet nevében.

Fekete Károly az Egyesület vezetősége nevében köszönetet mondott az RMDSZ-nek és az aradi tanácsnak a folyamatos támogatásért, majd felkérte a díjátadásra Jankó András elnököt és Berecz Gábor titkárt.

Az első díjazott, **Cziszter Kálmán** építészmérnök, városvédő munkájának az értékelésére Ujj János helytörténészt kérték fel, aki előrebocsátotta: Cziszter Kálmánnal négy évig egy osztályba járt, az iskola egyik eminens tanulója volt. Építészmérnökként a város igen sok házának az épületgépészeti és statikai terveit készítette el, de nem ezért kapja a kitüntetést, hanem az 1970-es évektől elkezdett közéleti munkájáért. A Művelődés című folyóirat által Nagyváradon szervezett műszaki-tudományos konferenciáról hazajövet Toró Tibor akadémikussal egy személyvonat fülkéjében megbeszélték, hogy az Aradon jól működő Kulturális-Tudományos Egyetem mintájára másfajta tudományos egyetemet indítsanak be, azzal a megjegyzéssel, hogy a román ipart kívánják vele támogatni. Cziszter Kálmán olyan jól megszervezte a jelzett egyetem előadás-sorozatát, hogy akkor, amikor 3 magyarnak a találkozója bűnnek számított, a jelzett előadásokon 60-80 érdeklődő is gond nélkül találkozhatott. Cziszter Kálmán olyan előadókat hívott meg, akik azelőtt az anyanyelvükön soha nem szólaltak meg, de kolozsvári és temesvári egyetemi tanárok is megfordultak e rendezvényeken. Cziszter Kálmán tudományos munkát is végez, szakfolyóiratokban is közöl. Maga nagyon büszke, amiért a Szántay Lajosról írt könyvében egy fejezetnek a megírását elvállalta. Miután gratulált a kitüntetettnek, Ujj János abban a reményében zárta értékelőjét, hogy ezt egy másik osztálytársának a kitüntetésén is megteheti majd. Cziszter Kálmán megköszönte a Kölcsey Egyesületnek, amiért egy mérnököt is méltónak talált a kitüntetésre, egy gondolat erejéig visszatért az említett előadás-sorozatra, amely 150 rendezvényt ért meg, számos erdélyi személyiség közreműködésével. Az épített örökségünk védelmében végzett munkájáról kifejtette: az összefüggött azokkal a közéleti

feladataival, amelyeket a forradalom után ráosztott az élet. A munkájához nagy segítséget kapott a családja, főként a felesége részéről, továbbá az egykori tanáraitól és iskolatársaitól, nem utolsósorban a kollégáitól. Éppen ezért Ujj Jenő, Miloş Cristea, Anghel István és Sándor István építészek nevében is vette át a kitüntetést.

A továbbiakban a Tóthpál Béla elsőhegedű, Miskovits Tibor másodhegedű, Kászoni László mélyhegedű és Pataki Károly gordonka által alkotott Vox Angelicus műsora következett, Kászoni Annamária énekes közreműködésével. Előtte azonban Kászoni László adott hangot az aradi magyar zenekultúrát méltató szavainak. E rendezvényeken aradiak játszanak, énekelnek aradiaknak, mint egy valódi nagycsaládban. Előbb Brahms VI. magyar táncát adták elő nagy átéléssel, majd Kászoni Annamária kiváló énekqualitását megcsillogtatva, Arany János Rabgolya, illetve Petőfi Sándor Tortemetés című megzenésített verseit szólaltatták meg.

A következő laudáció előtt Fekete Károly műsorvezető pontosított, az Egyesületnek az a törekvése, hogy érzékeltesse: az Arad megyei magyarság megfogyatkozva is egy teljes, tökéletes társadalmat képez, amelyben vannak építészeink, tanáraink, képzőművészeink, zenészeink és íróink, tehát nem vagyunk egy, a sebeit nyalogató maradék, amely néphagyományok alapján állít össze néha valamilyen programot. „Mi a szülőföldünkön élni akaró, jövőtervező közösség vagyunk, az is akarunk maradni!”

A következő díjazottakkal kapcsolatban megjegyezte: örvendünk, hogy manapság van egy Kamaraszínházunk, de volt valamikor Nemzeti Színházunk is, aminek a történetét a **Piroska házaspár, Katalin és István** által összeállított, az Irodalmi Jelen Könyvek gondozásában Aradi Magyar Színháztörténet I. címmel már megjelent, míg a második, óriási kutatómunkát igénylő kötet már nyomdakész állapotban van, kiadóra vár. A színpadra kérte a Piroska házaspárt, akiknek a munkáját Réhon József nyugalmazott tanár, közíró méltatta. A Kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem elvégzése után, 15 munkahelyen keresztül, kétszer 44 évi pedagógus-szolgálat jellemzi, ami a legbeszédesebb. A Piroska házaspárnak a 18 évi, Arad megyei szolgálata valahogy

figyelmen kívül maradt, elmaradt a köszönet, az elismerés. Elsősorban nem ezért ítélték nekik a díjat, hanem azért a kitartó kutatómunkáért, aminek az eredményeit évkönyvekben, folyóiratokban, illetve az aradi magyar színháztörténetről írt kötetükben láthatjuk viszont. Az első kötetnek a bemutatóján azt mondta: a Piroska házaspár színháztörténetének ott kell lennie az aradi olvasóközönség polcain, Márki Sándor kötete mellett. Értékelője végén Réhon József átadta a maga tréfás, de jelképes ajándékait, majd a Kölcsey-díj átadására került sor. A Piroska házaspár tagjai egyenként mondtak köszönetet az elismerésért. A vasárnapi lélekemelő rendezvényt a Vox Angelicus és Kászoni Annamária magas színvonalú előadásának második része zárta, majd az Egyesület által felajánlott szeretet vendégségen még sokáig, kellemes, baráti hangulatban beszélgettek a résztvevők.

Balta János

Nyugati Jelen, 2017. január. 25.